

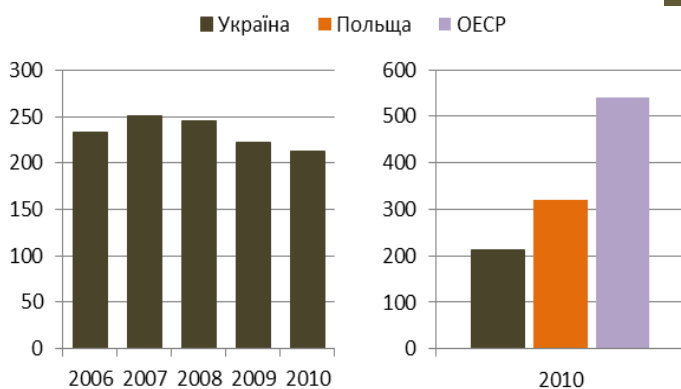

Ресурсно-аналітичний центр
"Суспільство і довкілля"

ІНДИКАТОРИ
ЗЕЛЕНОГО
ЗРОСТАННЯ

ТВЕРДІ ПОБУТОВІ ВІДХОДИ

Утворення твердих побутових відходів,
кг/душу населення

Джерело: ЄЕК ООН, Держстат України, Світовий банк, ОЕСР, власні розрахунки.

Статистика обсягів утворення твердих побутових відходів в Україні **не відображає реальну ситуацію**, оскільки близько 20% населення **не охоплені послугою** їх вивезення.

Економічне зростання призводить до **зростання обсягів утворення побутових відходів**. Тому, першочерговим **стратегічним завданням** має бути **мінімізація** їх утворення.

В Україні при **вирішенні питань поводження з відходами** увага приділяється головним чином **останньому етапу життєвого циклу** продукції – а саме етапу її **утилізації після використання**.

Впровадження **роздільного збирання** твердих побутових відходів з метою максимального вилучення ресурсоцінних компонентів з їх подальшим переробленням **сприятиме зеленому зростанню**.

Це резюме виконане на основі результатів моніторингу за індикаторами зеленого зростання організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).

Див. повний звіт "На шляху до зеленого зростання: моніторинг прогресу в Україні" (2014) на www.rac.org.ua

© Ресурсно-аналітичний центр "Суспільство і довкілля", 2015.

У 2007-2010 роках спостерігається поступове зменшення питомих показників утворення побутових відходів (кг/душу населення), що пов'язано з проявом у цей період кризових явищ в економіці та їх наслідків в державі. В країнах ОЕСР фіксується зменшення питомих показників утворення ТПВ починаючи з 2008 року з їх подальшою стабілізацією. Доцільно брати до уваги, що тенденції у окремих країнах ОЕСР можуть суттєво відрізнятись, про що свідчить, зокрема, динаміка питомих показників утворення ТПВ у Польщі (утворення муніципальних відходів протягом 2006 – 2010 років знаходилось на одному рівні не перевищуючи 320 кг/особу).

Сьогодні частина питань із поводження з ТПВ знайшли своє відображення у Законі України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період од 2020 року». Зокрема, стосовно питань запровадження новітніх технологій утилізації твердих побутових відходів, зменшення частки зберігання відходів, що біологічно розкладаються та збільшення обсягів заготівлі, утилізації та використання відходів як вторинної сировини. Відповідні завдання є доволі амбітними для України. Вони знайшли відображення у Національному Плані дій у вигляді запланованих заходів. Однак, враховуючи темпи їх реалізації, досягнення встановлених цілей залишається досі сумнівним питанням.

Значну роль мають відігравати євроінтеграційні процеси в Україні, зокрема, впровадження вимог Директиви 2008/98/ЄС про відходи та Директиви 1999/31/ЄС про захоронення відходів. В рамках апроксимації цих двох документів передбачається перехід на європейські підходи до управління сферою поводження з відходами. Це стосується в першу чергу впровадження у практику ієрархії пріоритетів поводження з відходами, вимог щодо їх роздільного збирання та перероблення тощо.

ТЕНДЕНЦІЇ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ НЕ В ПОВНІЙ МІРІ ВІДПОВІДАЮТЬ ЦІЛЯМ ЗЕЛЕНОГО ЗРСТАННЯ. ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ МІНІМІЗАЦІЇ ВІДХОДІВ, ВИХОДЯЧИ З ОЦІНЮВАННЯ ЖИТТЕВОГО ЦИКЛУ ПРОДУКЦІЇ, ЗАБЕЗПЕЧИТЬ СТРАТЕГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ В ЦІЛОМУ. НЕОБХІДНА ДЕРЖАВНА СТРАТЕГІЯ ЗМІНИ СТРУКТУРИ СПОЖИВАННЯ З ПЕРЕНЕСЕННЯМ АКЦЕНТУ НА ВИБІР СПОЖИВАЧЕМ ТОВАРІВ, ЩО МІСТЯТЬ МЕНШУ КІЛЬКІСТЬ ПАКУВАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ, АБО ТИХ, ЯКІ В ПОДАЛЬШОМУ ЛЕГКО ПІДДАЮТЬСЯ ПЕРЕРОБЛЕННЮ, Є МЕНШ ШКІДЛИВИМИ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, А ТАКОЖ ПРАКТИЧНЕ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПУ РОЗШИРЕНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВИРОБНИКА.

Зелене зростання – це стимулювання економічного зростання і розвитку з одночасним забезпеченням збереження природних активів і безперебійного надання ними ресурсів та екосистемних послуг, від яких залежить наш добробут (ОЕСР). Концепція зеленого зростання робить наголос на економічному розвитку, тому є актуальною для України сьогодні.

Центральним елементом зеленого зростання є екологічна та ресурсна інтенсивність виробництва та споживання, їх розвиток у часі та просторі, та в рамках окремих секторів. Розвиток у цій сфері можна простежити за допомогою співвідношення між використанням екологічних послуг у виробництві (використання природних ресурсів і сировини, включаючи енергію, утворення забруднюючих речовин) та виробленою продукцією, а також за допомогою виявлення тенденцій розмежування між виробництвом та використанням екологічних послуг.

Хоча побутові відходи є лише частиною усіх відходів, поводження з ними становить понад третину усіх бюджетних видатків, спрямованих на попередження та контроль за забрудненням в країнах ОЕСР. Частка бюджетних видатків на поводження з твердими побутовими відходами (ТПВ) в Україні є значно нижчою ніж в країнах ОЕСР, значна частина фінансується в рамках програм житлово-комунального господарства.
